

Ririro

Hoe Thor naar Jotunheim ging

Op een zekere dag vertrokken Asa Thor en Loki van Asgard op een reis naar Jötunheim. Ze reisden in Thors strijdwagen, getrokken door twee melkwitte geiten. Het was een wat logge ijzeren wagen, en de wielen maakten een rommelend geluid terwijl hij bewoog, wat de dames van Asgard soms deed schrikken en beven; maar Thor vond het leuk, hij vond het geluid zoeter dan welke muziek dan ook, en was nooit zo gelukkig als toen hij er van de ene plaats naar de andere in reisde.

Ze reisden de hele dag en 's avonds kwamen ze bij het huis van een landgenoot. Het was een arme, eenzame plek; maar Thor daalde van zijn wagen af en besloot daar de nacht door te brengen. De landgenoot had echter geen eten in huis om deze reizigers te geven; en Thor, die graag feestvierde en wilde dat iedereen feestvierde met hem, was verplicht zijn eigen twee geiten te doden en ze als avondeten op te dienen. Hij nodigde de landgenoot en zijn vrouw en kinderen uit om bij hem te komen eten; maar voordat ze begonnen te eten, deed hij hen één verzoek.

"Breek of gooi in geen geval de botten van de geiten die je gaat eten weg", zei hij.

"Ik vraag me af waarom", zei de boerenzoon, Thialfi, tegen zijn zus Roska. Roska kon geen reden bedenken, en toevallig kreeg Thialfi een heel mooi botje met wat merg erin. 'Het kan zeker geen kwaad als ik alleen deze breek,' zei hij tegen zichzelf; "het zou zo jammer zijn om het merg te verliezen;" en toen Asa Thor een andere kant op keek, brak hij sluw het bot in tweeën, zoog het merg op en gooide de stukken in de geitenvellen, waar Thor had gezegd dat alle botten verzameld moesten worden. Ik weet niet of Thialfi 's nachts ongerust was over wat hij had gedaan; maar 's morgens ontdekte hij de reden van Asa Thors bevel en kreeg hij een les over 'zich afvragen waarom', die hij zijn hele leven daarna nooit meer vergat.

Zodra Asa Thor 's morgens opstond, nam hij zijn hamer, Miöllnir, in zijn hand en hield die over de geitenvellen die op de grond lagen, terwijl hij runen fluisterde. Het waren dode huiden met droge botten erop toen hij begon te spreken; maar toen hij het laatste woord zei, zag Thialfi, die nieuwsgierig toekeek, twee levende geiten opspringen en naar de wagen lopen, zo fris en gezond als toen ze de wagen naar de deur brachten, hoopte Thialfi. Maar nee; een van de geiten hinkte een beetje met zijn achterpoot, en Asa Thor zag het. Zijn voorhoofd werd donker terwijl hij keek, en een minuut lang dacht Thialfi dat hij ver, ver het bos in zou rennen en nooit meer terug zou komen; maar nog één blik op Asa Thors gezicht, hoe boos het ook was, deed hem van gedachten veranderen. Hij bedacht iets beters dan weglopen. Hij kwam naar voren, wierp zich aan de voeten van de

Asa en, bekennde wat hij had gedaan, smeekte hij om vergiffenis voor zijn ongehoorzaamheid. Thor luisterde en de ontevreden blik verdween van zijn gezicht.

'Je hebt een fout gemaakt, Thialfi,' zei hij terwijl hij hem optilde; "maar je hebt het moedig toegegeven en daarom, in plaats van je te straffen, zal ik je meenemen op mijn reis en je de les leren van gehoorzaamheid aan de Aesir die je nodig hebt."

Roska koos ervoor om met haar broer mee te gaan, en vanaf die dag had Thor twee trouwe dienaren, die hem overal volgden.

De wagen en de geiten hadden ze achtergelaten; maar met Loki en zijn twee nieuwe volgelingen reisde Thor verder naar het einde van Manheim, over de zee, en dan verder, verder, in het vreemde, kale, mistige land van Jötunheim. Soms staken ze grote bergen over; soms moesten ze zich een weg banen tussen gescheurde en ruige rotsen, die vaak, door de mist, de vormen van mannen leken te dragen, en een keer doorkruisten ze een hele dag een dicht en verward bos.

Op de avond van die dag zagen ze, heel erg moe, met plezier dat ze in een ruime hal waren gekomen, waarvan de deur, zo breed als het huis zelf, wagenwijd open stond.

"Hier kunnen we heel comfortabel overnachten," zei Thor; en zij gingen naar binnen en keken om zich heen.

Het huis leek volkomen leeg te zijn; er was een brede hal en vijf kleinere kamers die erin uitkwamen. Ze waren echter te moe om het zorgvuldig te onderzoeken, en daar er geen bewoners verschenen, aten ze hun avondmaal in de hal en gingen liggen om te slapen. Maar ze hadden niet lang gerust of ze werden gestoord door vreemde geluiden, gekreun, gemompel en gesnuif, luider dan enig dier dat ze ooit in hun leven hadden gezien, kon maken. Langzamerhand begon het huis heen en weer te schudden en het leek alsof de aarde zelf beefde. Thor sprong haastig op en rende naar de open deur; maar hoewel hij ernstig in het door sterren verlichte woud keek, was er nergens een vijand te bekennen. Loki en Thialfi vonden, na een tijd rond te tasten, een beschutte kamer aan de rechterkant, waar ze dachten hun nachtrust veilig te kunnen afmaken; maar Thor, met Miölnir in zijn hand, waakte de hele nacht aan de deur van het huis. Zodra de dag aanbrak, ging hij het bos in, en daar, languit op de grond dicht bij het huis, zag hij een vreemde, ongemanierde, gigantische gedaante van een man, uit wiens neusgaten een adem kwam die de bomen deed zwaaien naar hun toppen. Men hoefde zich niet langer af te vragen wat de verontrustende geluiden waren geweest.

Thor liep onbevreesd naar dit vreemde monster toe om hem beter te kunnen bekijken; maar bij het geluid van zijn voetstappen rees de reuzenvorm langzaam op, stond op een immense hoogte en keek op Thor neer met twee grote mistige ogen, als blauwe bergmeren.

"Wie ben jij?" zei Thor, die op zijn tenen stond en zijn nek uitstreekte om omhoog te kijken; "en waarom maak je zo'n lawaai dat je burens niet kunnen slapen?"

"Mijn naam is Skrymir," zei de reus streng; 'Ik hoef de jouwe niet te vragen. Jij bent de kleine Asa Thor van Asgard; wat heb je met mijn handschoen gedaan?"

Terwijl hij sprak, bukte hij zich en pakte de hal waar Thor en zijn metgezellen de nacht hadden doorgebracht, en die in werkelijkheid niets meer was dan zijn handschoen, de kamer waar Loki en Thialfi hadden geslapen was de duim.

Thor wreef in zijn ogen en had het gevoel alsof hij droomde. Zichzelf wakker schuddend, hief hij Miölnir in zijn hand, en terwijl hij probeerde zijn ogen gericht te houden op het gezicht van de reus, dat altijd leek te veranderen, zei hij: "Het is tijd dat je moet weten, Skrymir, dat ik naar Jötunheim gekomen ben om te vechten en zulke kwaadaardige reuzen als jij te verslaan, en, hoe klein je me ook denkt, ik ben klaar om mijn kracht tegen de jouwe te proberen."

'Probeer het dan eens,' zei de reus.

En Thor, zonder nog een woord te zeggen, wierp Miölnir naar zijn hoofd.

"Ah! Ah!" zei de reus; "heeft een blad me aangeraakt?"

Opnieuw greep Thor Miölnir, die altijd in zijn hand terugkwam, hoe ver hij hem ook van hem afwierp, en wierp hem met al zijn kracht.

De reus legde zijn hand op zijn voorhoofd. "Ik denk," zei hij, "dat er een eikel op mijn hoofd gevallen moet zijn."

Een derde keer sloeg Thor een slag, de zwaarste die ooit uit de hand van een Asa viel; maar deze keer lachte de reus hardop.

"Er zit zeker een vogel in die boom," zei hij, "die een veer op mijn gezicht heeft laten vallen."

Toen zwaaide hij, zonder verder op Thor te letten, een immense tas over zijn schouder, keerde hem de rug toe en sloeg een pad in dat uit het bos leidde. Toen hij een eindje gelopen had, keek hij achter zich en zei:

'Thor, laat me je een goed advies geven voordat ik ga. Als je in Utgard komt, maak dan niet veel van jezelf. Je denkt dat ik een lange man ben, maar daar zijn ze nog groter; en jij bent een heel klein mannetje. Keer terug naar huis en wees tevreden dat je iets over jezelf hebt geleerd door je reis naar Jötunheim.'

'Klein of niet, dat zal ik nooit doen,' riep Asa Thor de reus na. "We zullen elkaar weer ontmoeten, en we zullen of samen meer leren of elkaar iets leren."

De reus keerde niet om, om te antwoorden, en Thor en zijn metgezellen hervatten hun reis. Voordat de zon vrij hoog aan de hemel stond, kwamen ze uit het bos en tegen de middag bevonden ze zich op een uitgestrekte kale vlakte, waar een grote stad stond, waarvan de muren van donker, ruwe steen zo hoog waren, dat Thor zijn hoofd vrij ver naar achteren moest buigen om de top ervan te kunnen zien. Toen ze de ingang van deze stad naderden, ontdekten ze dat de poorten gesloten en versperd waren; maar de ruimte tussen de tralies was zo groot dat Thor er gemakkelijk doorheen kon, en zijn metgezellen volgden hem. De straten van de stad waren somber en stil. Ze liepen een tijdje door

zonder iemand tegen te komen; maar ten slotte kwamen ze bij een heel hoog gebouw, waarvan de poorten openstonden.

'Laten we naar binnen gaan en kijken wat hier aan de hand is,' zei Thor.

Na het oversteken van de drempel bevonden ze zich in een immense feestzaal. Een tafel strekte zich uit van het ene uiteinde naar het andere; stenen tronen stonden rond de tafel, en op elke troon zat een reus, elk, terwijl Thor rondkeek, leek grimmiger, kouder en steniger dan de rest. Een van hen zat op een verhoogde stoel en leek het opperhoofd te zijn; dus kwam Thor naar hem toe en begroette hem.

Het reusachtige opperhoofd wierp een blik op hem en zei, zonder op te staan, op een nonchalante manier: 'Het is, denk ik, een dwaze gewoonte om vermoeide reizigers te plagen met vragen over hun reis. Ik weet zonder te vragen dat jij, kleine kerel, Asa Thor bent. Misschien ben je echter in werkelijkheid groter dan je lijkt; en aangezien het hier de regel is dat niemand aan tafel zal gaan zitten voordat hij een geweldige prestatie heeft geleverd, laten we horen waar jij en je volgelingen beroemd om zijn, en op welke manier je ervoor kiest om jezelf waardig te bewijzen om in de zaal te gaan zitten in de gezelschap van reuzen.'

Bij deze toespraak duwde Loki, die voorzichtig achter Thor de zaal was binnengekomen, zich naar voren.

"De prestatie waarvoor ik het meest bekend ben," zei hij, "is eten, en het is een prestatie die ik nu kan laten zien. Zet eten voor me neer en laat me zien of een van je reuzen het sneller kan eten dan ik.'

'De prestatie waar u over spreekt is niks bijzonders,' zei de Utgard-koning, 'en er is hier iemand die graag zijn krachten tegen de uwe zou proberen. Laat Logi,' zei hij tegen een van zijn volgelingen, 'naar de zaal komen.'

Een lange, magere man met een geel gezicht kwam binnen, en een groot stuk vlees was in het midden van de hal geplaatst, Loki ging aan de ene kant zitten en Logi aan de andere, en ze begonnen te eten. De reuzen draaiden allemaal hun ogen om naar hen te kijken, en binnen een paar minuten ontmoetten ze elkaar in het midden van het stuk vlees. Het leek eerst alsof ze allebei precies dezelfde hoeveelheid hadden gegeten; maar toen het werd onderzocht, bleek dat Loki inderdaad al het vlees had opgegeten, maar dat Logi ook de

botten had opgegeten. Toen knikten de reuzen met hun enorme hoofden en bepaalden dat Loki had verloren. Koning Utgard wendde zich nu tot Thialfi en vroeg wat hij kon doen.

"Ik werd als snel te voet beschouwd onder de jeugd van mijn eigen land," antwoordde Thialfi; "en ik zal, als je wilt, proberen een race te lopen met iemand hier."

"Je hebt een nobele sport gekozen," zei de koning; "maar je moet een goede loper zijn als je hem zou kunnen verslaan met wie ik je zal matchen."

Toen riep hij een slanke jongen, Hugi, naar binnen en het hele gezelschap verliet de zaal. Ze gingen naar buiten door een poort tegenover die waar Thor was binnengekomen en kwamen ze uit op een open ruimte, die een goed raceterrein vormde. Daar stelde ze de finish vast en Thialfi en Hugi begonnen te rennen.

Thialfi rende snel - als een rendier dat wolven achter zich hoort huilen; maar Hugi rende veel sneller dan hij. Hij draaide zich weer om nadat hij de finish had bereikt en rende Thialfi halverwege het parcours tegemoet.

"Probeer het nog eens, Thialfi," riep de koning; en Thialfi, die opnieuw zijn plaats innam, vloog over de baan, met de voeten die de grond nauwelijks raakten - snel als een adelaar wanneer hij vanaf zijn bergrots op zijn prooi in de vallei duikt; maar hij was nog lang niet bij de finish toen Hugi het bereikte.

"Je bent zeker een goede hardloper," zei de koning; "maar als je wilt winnen, moet je het nog iets beter doen dan dit; maar misschien wil je het nog een derde keer proberen?"

De derde keer was Thialfi heel erg vermoeid en hoewel hij zijn best deed, keerde Hugi, die de finish had bereikt, zich om en ontmoette hem niet ver van het startpunt.

De reuzen keken elkaar weer aan en verklaarden dat er geen verdere beproeving nodig was, want Thialfi was overwonnen.

Het was nu de beurt aan Asa Thor en het hele gezelschap keek hem gretig aan, terwijl de koning van Utgard vroeg met welke wonderbaarlijke prestatie hij zich onderscheidde.

'Ik zal met een van jullie een drinkwedstrijd proberen,' zei Thor kortaf; want om de waarheid te zeggen, hij gaf er niets om iets zeer waardigs te doen in het gezelschap waarin hij zich bevond.

Koning Utgard leek tevreden met deze keuze, en toen de reuzen hun plaats in de zaal hadden hervat, beval hij een van zijn bedienden om zijn drinkbeker binnen te brengen, de "beker van boetedoening". Het was zijn gewoonte om zijn gasten de beker in een teug leeg te laten drinken als ze een van de oude regels van de samenleving hadden overtreden.

"Daar!" zei hij, terwijl hij het aan Thor overhandigde, 'we noemen het goed gedronken als iemand het met één teug leegt. Sommigen nemen er twee; maar de allerkleinsten kunnen het in drieën redden."

Thor keek in de beker; het leek hem lang, maar toch niet zo erg groot, en omdat hij dorst had, zette hij het aan zijn lippen en dacht er korte metten mee te maken en het met één goede, stevige trek leeg te maken. Hij dronk en zette de beker weer neer; maar in plaats van leeg te zijn, was hij nu zo vol dat hij niet verplaatst kon worden zonder gevaar voor morsen.

"Ha! haha! Je houdt al je kracht voor de tweede trek, zie ik,' zei Utgard terwijl hij in de beker keek. Zonder te antwoorden tilde Thor de beker op en dronk uit alle macht tot zijn adem stakte; maar toen hij de beker neerzette, was de drank nog maar een klein beetje van de rand naar beneden gezonken.

'Als je van plan bent om er drie keer over te doen,' zei Utgard, 'laat je jezelf echt voor de laatste keer een zeer oneerlijk aandeel na. Kijk naar jezelf, Thor; want als je jezelf niet beter weet te redden in andere prestaties, zullen we hier niet zo veel van je denken als ze zeggen dat de Aesir in Asgard doet.'

Bij deze toespraak werd Thor boos, en, de beker weer grijpend, dronk hij voor de derde keer, dieper en langer dan hij tot nu toe had gedaan; maar toen hij in de beker keek, zag hij dat slechts een heel klein deel van de inhoud was verdwenen. Vermoeid en teleurgesteld zette hij de beker neer en zei dat hij niet meer zou proberen het leeg te maken.

"Het is vrij duidelijk," zei de koning, terwijl hij rondkeek op het gezelschap, "dat Asa Thor helemaal niet het soort man is dat we altijd van hem veronderstelden te zijn."

"Nee," zei Thor, "ik ben bereid om nog een prestatie te proberen, en jullie zullen zelf kiezen wat het zal zijn."

'Nou,' zei de koning, 'er is een spel dat onze kinderen gewend zijn te spelen. Kort geleden durfde ik het niet naar Asa Thor genoemd te hebben; maar nu ben ik benieuwd hoe je het zult doen. Het is alleen maar mijn kat van de grond tillen - echt een kinderachtig amusement.'

Terwijl hij sprak, sprong een grote, grijze kat de gang in, en Thor, die voorover boog, legde zijn hand eronder om hem op te tillen. Hij probeerde het eerst voorzichtig; maar gaandeweg zette hij al zijn kracht in, trekkend en zich inspannend zoals hij nog nooit eerder had gedaan; maar het uiterste dat hij kon doen, was een van de poten van de kat een eindje van de grond optillen.

'Het is precies zoals ik dacht,' zei koning Utgard, glimlachend om zich heen kijkend; "maar we zijn allemaal bereid toe te geven dat de kat groot is, en Thor maar een klein mannetje."

"Hoe klein je me ook denkt," riep Thor uit, "wie is er die met mij zal durven worstelen in mijn woede?"

"Eerlijk," zei de koning, "ik denk niet dat er hier iemand is die ervoor zou kiezen om met je te worstelen; maar als je moet worstelen, zal ik die oude vrouw Elli erbij halen. Ze heeft in haar tijd menige betere man neergehaald dan Asa Thor zich heeft laten zien.'

De vrouw kwam. Ze was oud, verschrompeld en tandeloos, en Thor deinsde terug bij de gedachte om met haar te worstelen; maar hij had geen keus. Ze sloeg haar armen om hem heen en trok hem naar de grond, en hoe harder hij probeerde zich los te maken, hoe steviger haar greep werd. Ze worstelden lange tijd. Thor deed dapper zijn best, maar een vreemd gevoel van zwakte en vermoeidheid kwam over hem, en ten slotte wankelde hij en viel op een knie voor haar neer. Bij dit gezicht lachten alle reuzen hardop, en Utgard kwam aanlopen, verzocht de oude vrouw de zaal te verlaten en verkondigde dat de prestaties voorbij waren. Niemand van zijn volgelingen zou meer met Asa Thor strijden, zei hij. Vervolgens nodigde hij Thor en zijn metgezellen uit om aan tafel te gaan zitten en de nacht met hem door te brengen als zijn gasten. Thor, hoewel hij zich enigszins verbijsterd en gekrenkt voelde, accepteerde zijn uitnodiging hoffelijk en toonde door zijn aangename gedrag gedurende de avond dat hij wist hoe hij het moest verdragen om met een goede genade overwonnen te worden.

'S morgens, toen Thor en zijn metgezellen de stad verlieten, vergezelde de koning hen buiten de poorten; en Thor, die hem strak aankeek toen hij zich omdraaide om hem

vaarwel te zeggen, zag voor het eerst dat hij dezelfde Reus Skrymir was die hij in het bos had ontmoet.

"Kom nu, Asa Thor," zei de reus met een vreemd soort glimlach op zijn gezicht, "vertel me echt, voordat je gaat, hoe je denkt dat je reis is verlopen, en of ik gelijk had door te zeggen dat je zou in Jötunheim betere mannen zou ontmoeten dan jijzelf."

"Ik beken vrijelijk," antwoordde Asa Thor, terwijl hij opkeek zonder enige schaamte op zijn gezicht, "dat ik mezelf maar nederig heb vrijgesproken, en het doet me verdriet; want ik weet dat in Jötunheim voortaan zal worden gezegd dat ik een man van weinig waarde ben."

"Nee joh,' riep de reus hartelijk. 'Nooit had ik je in mijn stad binnen gelaten als ik had geweten wat een heldhaftige man je werkelijk bent; en nu je er veilig uit bent, zal ik je voor een keer de waarheid vertellen, Thor. Al die tijd heb ik je bedrogen door mijn betoveringen. Toen je me ontmoette in het bos en Miölnir naar mijn hoofd gooide, zou ik verpletterd zijn door het gewicht van je slagen als ik niet vakkundig een berg tussen mij en jou had geplaatst, waarop de slagen van je hamer vielen. Op dezelfde manier heb ik je bedrogen tijdens de wedstrijden waaraan je gisteravond meedeed. Toen Loki en Logi voor het stuk vlees gingen zitten, at Loki inderdaad alles zelf; maar Logi is van vuur gemaakt en het vuur verteerde de botten en het vlees. Thialfi is de snelste van alle sterfelijke hardlopers; maar de slanke jongen, Hugi, was van mijn gedachtes gemaakt; en welke snelheid kan ooit gedachtes evenaren? Zo was het ook in uw eigen beproevingen. Toen je zo'n grote slok uit de beker nam, wist je niet wat een geweldige prestatie je aan het uitvoeren was. Het einde van de beker reikte tot de oceaan, en wanneer je bij de kust komt, zul je zien hoe veel water is verdwenen en hoeveel de diepe zee is afgenomen door jouw diepgang. Hierna zullen mannen die het tij zien gaan het de eb of slok van Thor noemen.

"Nauwelijks minder geweldig was de bekwaamheid die je toonde in de tweede proef. Wat voor jou een kat leek, was in werkelijkheid de Midgard-slang, die de wereld omcirkelt. Toen we zagen dat je erin slaagde het te verplaatsen, beefden we, opdat de grondvesten van de aarde en de zee niet door jouw kracht zouden wankelen. Je hoeft je ook niet te schamen dat je bent omvergeworpen door de oude vrouw Elli, want ze is oud geworden; en er is nooit en zal nooit iemand zijn die ze niet kan neerleggen. We moeten nu scheiden, en je kunt maar beter hier niet meer komen, of iets anders proberen tegen mijn stad; want

ik zal het altijd met nieuwe betoveringen verdedigen, en je zult nooit iets tegen mij kunnen doen."

Bij deze woorden hief Thor Miölnir op en stond op het punt de reus uit te dagen voor een nieuwe krachtmeting; maar voordat hij kon spreken, verdween Utgard uit zijn gezicht; en toen hij zich omdraaide om de stad te zoeken, ontdekte hij dat deze ook verdwenen was en dat hij alleen stond op een gladde, groene, lege vlakte.

"Wat een dwaas ben ik geweest," zei Asa Thor hardop, "om mezelf te laten bedriegen door een bergreus!"

"Ah!" antwoordde een stem van boven: 'Ik zei je toch dat je jezelf beter zou leren kennen tijdens je reis naar Jötunheim. Het is het grote nut van reizen."

Thor draaide zich snel weer om, denkend Skrymir achter zich te zien; maar nadat hij van alle kanten had gekeken, kon hij niets anders zien dan dat een hoge, met wolken bedekte berg, die hij aan de horizon had opgemerkt, leek te zijn opgeschoven naar de rand van de vlakte.